

Бібліографія

1. Продан Ю.В., Стогнія Б.С.. Енергетична безпека України: оцінка та напрямки забезпечення / Ю. В. Продан, Б. С. Стогній; НАН України, Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. інститут". – Київ, 2008. – 400 с.

2. Микитенко В. На чому базується енергетична безпека держави / В. Микитенко // Вісник Національної академії наук України. - 2005. - № 3. - С. 41-46. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2005_3_7.

Степан КАРАБАНИК

аспірант кафедри менеджменту та публічного управління,
Тернопільський національний економічний університет

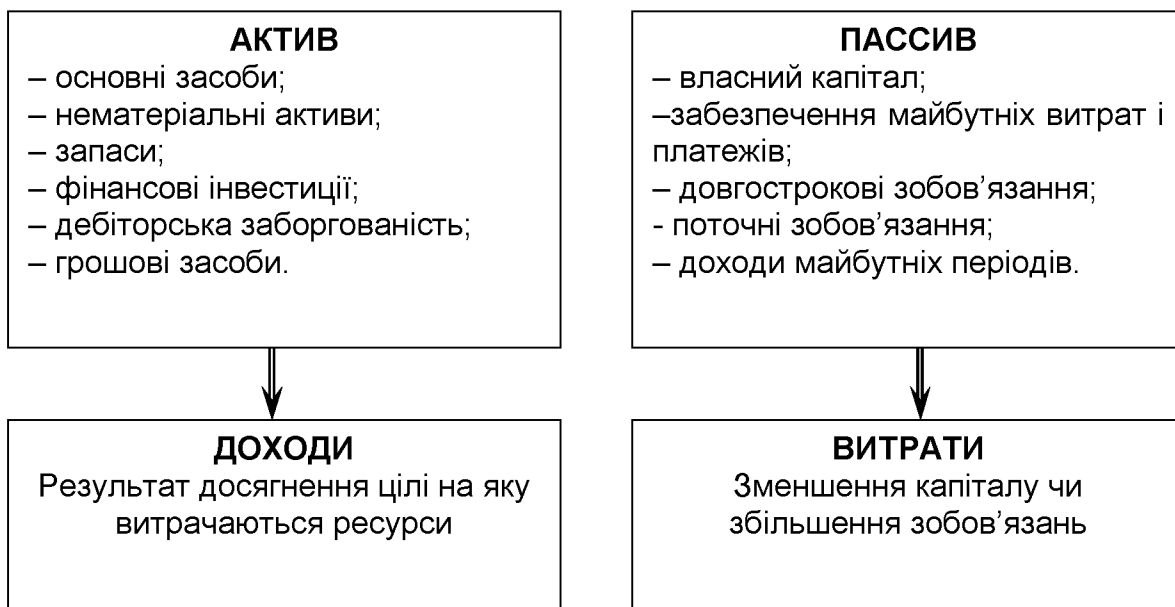
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ

Усі необхідні для виробництва товарів або послуг матеріальні, трудові й інші ресурси відображаються в активі балансу підприємства. Згідно П(С)БО 2 Активи – це ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до одержання економічних вигід у майбутньому. Відповідно можна зробити висновок, що витрати – це активи підприємства, які в майбутньому приведуть до одержання доходу. Застосовуючи в процесі господарської діяльності підприємства термін видатки, мова йде про складові пасиву підприємства, що й показує відмінності між категоріями «витрати» і «видатки» (рис. 1).

Кожне підприємство повинне націлювати свою діяльність на збільшення активу, і на зменшення витрат. Збільшення активу значить збільшення витрат на ресурси, від швидкості оборотності яких залежить ріст доходу підприємства. У пасиві відображається кількість зобов'язань підприємства, погашення яких приводить до зменшення власних ресурсів. Витрати без якої-небудь компенсації – це втрати. Якщо компенсація витрат нижче рівня самих витрат, то різниця – це збитки.

Відзначимо ще одну важливу властивість витрат: витрати не залучені в виробництво й не списані на конкретну продукцію, перетворюються в запаси сировини, матеріалів і т.д., запаси в незавершеному виробництві, запаси готової продукції й т.п. Із цього випливає, що витрати є запасомісткими, і відносяться до активів

підприємства. Витрати не можуть запасомісткими, тому не відносяться до активів, і відображаються при розрахунках прибутку підприємства у звіті про фінансові результати.

Рис. 1. Особливості активу й пасиву підприємства

Встановлено, що такими процесами на комунальному підприємстві є виробництво теплової енергії й надання її споживачеві. Однак специфіка виробництва послуг у житлово-комунальному господарстві не дозволяє обмежувати сферу управління витратами винятково процесами, які приводять до їхнього формування. Тут витрати є також фактором тарифоутворення, що обумовлює тенденцію їх зростання. Це висуває вимогу до розгляду витрат, зайнятих у процесі тарифоутворення на житлово-комунальні послуги як об'єкти управління.

Таким чином, у рамках дослідження під об'єктом управління витратами розуміються властиві комунальному підприємству витрати та процеси їх формування й зниження.